

Nr 53.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1944 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till fortsatt anläggning av dubbelspår.
(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å kapitalbudgeten under statens affärsverksfonder (bilaga 4, punkt 20, s. 39—41 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1944) föreslagit riksdagen att till Fortsatt anläggning av dubbelspår för budgetåret 1944/45 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kronor.

Kungl. Maj:t har sedermera i propositionen nr 117, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 25 februari 1944, med återkallande av ovannämnda i statsverkspropositionen framställda förslag föreslagit riksdagen att till Fortsatt anläggning av dubbelspår å kapitalbudgeten under Statens affärsverksfonder, Statens järnvägar, anvisa dels å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor; dels ock för budgetåret 1944/45 ett investeringsanslag av 14 000 000 kronor.

I skrivelse den 17 februari 1944 har *järnvägsstyrelsen* fäst uppmärksamheten på att förhållandena å arbetsmarknaden i viss mån förändrats, sedan frågan om medelsbehovet till dubbelspårsarbeten var föremål för prövning i samband med beredningen av årets statsverksproposition, i det att den tidigare rådande bristen på arbetskraft nu betydligt lättat och å vissa orter arbetslöshet till och med gjort sig gällande. Styrelsen framhåller, att de förhållanden, som hittills nödvändiggjort en stark begränsning av den vid dubbelspårsarbetena sysselsatta arbetsstyrkan, nu icke längre syntes böra tillmätas samma betydelse som tidigare och kanske inom en nära framtid helt kunde lämnas å sido. Sammanlagt skulle numera för ifrågakvarande dubbelspårsarbeten erfordras 6 000 000 kronor utöver vad tidigare anvisats eller äskats, därav 2 000 000 kronor å tilläggsstat för innevarande budgetår samt 4 000 000 kronor för nästa budgetår.

Departementschefen har tillstyrkt järnvägsstyrelsens förslag, varvid han anfört bland annat följande.

Under den senaste tiden har, såsom i det föregående antytts, läget å arbetsmarknaden i viss mån undergått en förändring, karakteriserad av minskad efterfrågan på arbetskraft och på sina håll en viss arbetslöshet. En närmare redogörelse för denna utveckling återfinnes i Kungl. Maj:ts proposition nr 80 angående anslag till vissa vägbyggnadsarbeten, till vilken jag torde få hänvisa. Givetvis är det allmänna arbetsmarknadsläget ägnat att öva inflytande även på anläggningsverksamhetens omfattning vid statens järnvägar och icke minst på arbeten av här förevarande art. Dubbelspårs-

arbetena hava under budgetåret 1942/43 och den förflutna delen av innevarande budgetår hämmats av brist på arbetskraft, så att arbetena måst bedrivas med avsevärt mindre arbetsstyrka än tidigare. På grund härav hava bland annat arbetena å sträckorna Järna—Skebokvarn och Mjölby—Tranås måst nedläggas. Ett återupptagande av dessa arbeten samt igångsättande av arbetena å sträckan Gårdsjö—Skövde beräknar järnvägsstyrelsen kunna påkalla en återgång till ungefär samma arbetsstyrka, 1 300 man, som före de av arbetsmarknadsläget föranledda inskränkningarna sysselsattes med dubbelspårsanläggningar.

Utskottet.

Såsom tidigare i samband med behandlingen av propositionen nr 80 om anslag till vägbyggnadsarbeten närmare belysts, har under den senaste tiden fram till och med januari månad en viss avmattning gjort sig gällande i den tidigare starkare efterfrågan på arbetskraft. Denna tendens har framträtt även under sistlidne februari månad. Sålunda uppgick antalet hjälpsökande vid utgången av januari månader 1943 och 1944 till 9 992 respektive 15 845, därav 3 517 respektive 5 071 byggnadsarbetare. Vid utgången av februari månader 1943 och 1944 utgjorde antalet hjälpsökande 9 569 respektive 17 248, därav 3 022 respektive 5 645 byggnadsarbetare.

Av de hjälpsökande utgöres alltså en betydande del av byggnadsarbetare, d. v. s. den yrkesgrupp, till vilken de vid dubbelspårsarbetena anställda äro hänförliga.

Den med ifrågavarande dubbelspårsarbeten sysselsatta arbetsstyrkan, som under första halvåret 1942 utgjorde cirka 1 300 man, har sedermera av arbetsmarknadsskäl högst avsevärt reducerats; från och med ingången av år 1943 har den uppgått till omkring 450 man. Nu begärda anslagshöjningar avse, förutom räsläggning och andra kostnadskrävande åtgärder för de nya spårsträckornas nyttiggörande, också arbetsstyrkans utökning till dess tidigare omfång av cirka 1 300 man. Vid arbetenas planläggning förutsattes samråd med arbetsmarknadskommissionen.

Utskottet, som redan tidigare funnit sig böra framhålla de ogynnsamma återverkningar som de vidtagna inskränkningarna i dubbelspårsarbetena haft för de anställda, tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Fortsatt anläggning av dubbelspår* under statens affärsverksfonder, statens järnvägar, anvisa

a) å tillägsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor;

b) för budgetåret 1944/45 ett investeringsanslag av 14 000 000 kronor.

Stockholm den 14 mars 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 46.